

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Aplanarea conflictului între America și Germania în chestia submarinelor

Berlin, 13 Ianuarie. — Wolff Bureau anunță din New-York:

Perspectivile unei apropiate aplanări a diferendului între Germania și America în chestia acțiunii submarinelor germane — provoacă o mare satisfacție în presă și în cercurile oficiale. Telegramme din Washington accentuează că în cursul acestei săptămâni se așteaptă o clarificare a întregii situațiuni, după care America își va îndrepta apoi atenția asupra discuțiilor diplomatice în Anglia în ce privește acțiunea ei

de blocare care lovește în interesele comerciale ale Americii.

Ziarul american »World« într-un articol prim serie: Nici un ambasador străin în Statele Unite n'a fost înjurat cu atâta liberalitate ca ambasadorul german. Dacă acum, conflictul în chestiunea acțiunii submarinelor germane, — conflict care ne-a dus aproape la un războiu cu Germania — este pe cale de a fi aplanat conform cu legile umanității — aceștia se datorește ambasadorului german, a artei sale diplomatice și a marelui său curaj moral.

Resturile armatei sârbești transportate pe insula Corfu

Atena, 13 Ianuarie. — Agenția Havas anunță: Ambasadorii Ententei au prezentat guvernului grec următoarea notă:

— Guvernele Ententei au însărcinat pe reprezentanții lor din Atena să lămurească guvernul grec că consideră ca o datorie elementară de umanitate, ca să îndepărteze cât de curând se poate o parte din armata sârbă de pe coasta albaneză, pentru a scăpa pe soldații eroici de nimicire. După o cumpănire serioasă a condițiunilor transportului, guvernele Ententei au recunoscut că insula Corfu oferă condițiunile necesare pentru adă-

postirea trupelor sârbești, atât în ce privește starea sanitară a terenului, cât și prin mijloacele lesne de transport și aprovizionare. Ar fi de dorit ca Grecia să nu se va opune la strămutarea aliaților ei (?) sârbi, care vor rămâne numai scurta vreme pe insula Corfu, unde de sigur că populația de acolo va primi pe sârbi cu compasiunea cuvenită. Nu-i vorba de o ocupațiune a insulei, deoarece Ententa oferă toate garanțiile Greciei atât în ce privește insula Corfu, cât și celelalte ținuturi ale Greciei, de cari se servesc numai în mod provizoriu trupele anglo-franceze.

Bulgaria dorește lămurirea atitudinii Greciei

Sofia, 13 Ianuarie — În urma pregătirilor febrile ce le fac beligeranții în preajma Salonicului, întreaga atențiune a Bulgariei e îndreptată asupra Greciei, care îi urmărește mișcările pas de pas, căutând să-i aile atitudinea, pe care o va lua în viitor. Deși sunt în toiul sărbătorilor ortodoxe, când evenimentele politice — mai ales cele interne — sunt cu totul reduse, Bulgarii urmăresc cu o vie luare aminte evenimentele politice interne din Grecia și le discută cu aprindere.

Din toată atitudinea de sfinx a Greciei însă reesă mai ales din deosebitele articole de ziare, că majoritatea absolută a poporului grecesc aprobă pe deplin participarea Bulgariei la expediția de la Salonic.

Bulgarii chiar din acest motiv doresc să cunoască pe deplin atitudinea pe care o va manifesta în viitor Grecia, pentru care luptă și soldații bulgari. Bulgaria nu dorește nici un fel de compensație teritorială din partea Greciei pentru faptul că va ajuta și dăna la curățirea Eladei de dușmani; ar dori însă ca s'o vadă și pe Grecia în șirul luptătorilor alături de puterile centrale, cari luptă și pentru pământul grec.

Bulgaria ar dori să facă o politică de realitate înconjurând repetarea evenimentelor de la 1913, când Grecia a mâncat castanele-seoase din foc de Bulgari.

Bulgaria privește cu o îndreptățită îngrijorare la atitudinea Greciei, și de aceea, pentru că Ententa întărindu-se prea puternic la Salonic, va exercita presiuni asupra Greciei și-l va să-meargă cu dânsa în contra puterilor centrale. — Bulgaria voiește dar să accelereze încheierea unui acord cu Grecia, care să o lerească pe aceasta de aspitale Ententei.

Introducerea serviciului militar obligator în Anglia

Rotterdam, 13 Ianuarie. — În ședința de ieri a Camerei Comunelor din Londra, s'a făcut votarea decizivă a proiectului de lege referitor la introducerea serviciului militar obligator. Pentru pri-

mirea proiectului au votat 431 de deputați, iar contra lui 39. Majoritatea e deci de 392 de voturi. Acest mare succes a fost de altfel prevăzut în urma asocierii irlandezilor la proiectul guvernului.

DIN ROMÂNIA

Forțele neatrinse ale României neutrale.

Dintr'un interesant articol prima din ziarul Minerva (Mercuri 30 Decembrie v.) »Incredere în noi«, extragem următoarele observații interesante:

Increzătoare trebuie să fie în puterile lor popoarele cari sunt încă neutre. Ele au neatrinse mijloacele cu cari pot face războiul și peste acele mijloace au putut așeza bogata experiență ce a dat-o războiul ce durează de un an și jumătate.

Noi suntem încă neutri. Ne așteptăm ceasul când va trebui să punem în mișcare armata și priceperea noastră ca să dovedim ce putem și să întâplim ceea ce va fi cu puțină din marele nostru ideal național.

De când durează războiul nimic din ce aveam n'a fost risipit. Oastea stă întreagă, plină de curaj și nerăbdătoare să i-se dea ordinul de plecare. Puterea ei a fost sporită ca oameni, armament și muniții. Aproape tot ce statul nostru a cheltuit într'un an și jumătate, n'a iners de cât la armată și pentru întărirea ei.

Spuneam cândva că prin revizuirea făcută scațiilor și reformatiilor, România poate pune în front până la 950.000 oameni sănătoși, viguroși, deci capabili de luptă.

Numărul tunurilor a fost sumptor sporit, dovadă crearea regimentelor noi de artilerie grea; de asemenea puterea de producție a stabilimentelor de muniții a sporit considerabil.

Toate acestea sunt motive puternice cari ne dau dreptul să fim și mai increzători în forțele noastre.

Și când știm acestea și așteptăm cu cea mai senina liniște să sună ceasul nostru, se înțelege că nu ne turburăm când citim cele spuse de un strein sau de altul, că rolul României a scăzut și că țara noastră riscă să nu i-se mai dea nici o atenție, nici în războiu nici la încheierea păcii. E aproape fatal ca aceia cari ne-au tot cerut atâta vreme concursul fără să-l aibă, să recurgă și la simularea nepăsării față de forțele noastre. Dar nu e ignotaie, ci numai o prefăcută desconsiderare.

Noi știm bine că o țară care poate da 950 mii luptători, pe care-i poate înarma și hrăni suficient îndelungă vreme, nu poate fi în adevar desconsiderată, mai ales de state cari voiesc să facă războiul lor cu puterile altora.

Dacă n'am intervenit în războiu până acum e că n'am crezut că a sosit ceasul nostru. Și faptele, de un an și jumătate, ne-au arătat cât am fost de cuminti în judecata noastră.

Pot fi alți nemulțumiți că n'au reușit să ne lege la carul durerilor lor; noi suntem mulțumiți că am ocolit aventurile și, fără să primejdum idealul nostru, ne-am păstrat forțele neatrinse.

Dar ni se spune că ne-am obișnuit cu vic-

toriile etne și căutăm să obținem și din acest războiu maximul de beneficii cu minimum de sacrificii. Chiar așa de-aia, în război nu se gândim să economisim sacrificiile pentru a obține foloase mari, ci joată grija noastră e ca

să nu facem sacrificii zadarnice, menite să primejduiască siguranța din viitor a României. — Vom intra însă pe calea sacrificiilor, a celor mai mari sacrificii, când vom constata că nu vom primejdiu statul și că jertfele noastre duc la victoria sigură și desăvârșită.

MERSUL RĂZBOIULUI

Trupele austro-ungare în fața Capitalei Muntenegrului.

— Nouti succese în ofensiva contra Muntenegrenilor. — Italianii despre cucerirea muntelui Lovcen. — Ententa va bloca Grecia. — Rușii au început iară ofensiva lor violentă. — Grele lupte pe frontul francez. — Francezii au ocupat insula Corfu. — Orașul italian Rimini bombardat de aeroplane austriace. — În jurul victoriilor turcești.

După ce trupele austro-ungare au cucerit muntele Lovcen — au înaintat mai departe pe un front larg pe teritoriul muntenegrean. Soseaua care duce dela orașelul austriac Cattaro, se urcă în serpentine pe platoul Lovcen, trece apoi prin satul Njegusi și duce până la Cetinje. La sud de Lovcen, se află și o mică fermă numit Kuk, de unde se ridică un alt munte mare de 1560 metri înălțime, numit Babjak. Pe ziua de 12 Ianuarie, trupele austro-ungare au reușit să respingă pe muntenegreni și din satul Njegusi, și din muntele Babjak, așa că stăpânesc acum ambele drumuri ce duc spre capitala Muntenegrului: Cetinje. Cu focul de artilerie trupele austro-ungare ar putea distruge acest oraș — dar nu o vor face — vor pătrunde mâine acolo, ca cuceritori, fără să fie distrus. Și din alte trei părți urmează victorioasă ofensiva contra Muntenegrului, așa că nu exagerăm când afirmăm că în două săptămâni întreg Muntenegrul va fi în stăpânirea puterilor centrale.

Iată ce anunță raportul lui Höfer de pe frontul muntenegrean pe ziua de 12 Ianuarie:

Ofensiva contra muntenegrenilor continuă să progreseze. O coloană a cucerit înălțimile de vest și nord-vest de Eudna, o altă coloană a câștigat muntele Babjak de 1560 metri înălțime la sud-vest de Cetinje. Trupele austro-ungare cari au înălțat dincolo de Lovcen au respins pe dușman pe ste Njegusi. Și înălțimile dominate la răsărit de Orahinac, de dincolo de graniță sânt în posesia noastră. Forțele trimise contra localității Grahova, după o luptă de 70 ore au pus stăpânire pe înălțimile stâncose la sud-est și nord-vest de această localitate. Munșile capturate la granița de vest a Muntenegrului, s'au ridicat la 42. În câmpul de nord-est al Muntenegrului au fost luate cu asalt și înălțimile dela sud de Berane. Detasamente austro-ungare în unire cu albanezii au gonit rămășițele trupelor sârbești din Dugain, la apus de Ipek.

Höfer, mareșal. foto.

Ziarul italian «Comete» dela Serao vorbind despre cucerirea muntelui Lovcen scrie: Lovcen domină Boche di Cattaro și drumul spre Cetinje. Pădurea acestui munte e foarte dureroasă. Cât

timp Lovcen aparținea muntenegrenilor, libertatea austriacilor la Cattaro era foarte restrânsă, și Cattaro este o bază foarte admirabilă pentru flota austro-ungară. Franța dacă ar fi trimis tunuri mai bune, ar fi putut salva muntele Lovcen. Austro-ungarii au deci muntele atât de mult dorit în timp de pace. Aceasta este un mare succes. Contra acestei presiuni distuzătoare împotriva muntenegrenilor — am fi putut ajuta cu ceva, dacă am fi trimis o întreagă armată, dar atunci am fi atrași singuri în prăpastie. Secolose plânge că Ententa arată tot mai mult că trăzânează lucrurile și îngăduie neturburat puterilor centrale să creieze mereu câte o nouă bază de acțiune.

În ce privește pregătirile pentru ofensiva contra Salonicului — au sosit următoarele noi știri pe ziua de 12 și 13 Ianuarie:

Tagesanzeiger din Basel află că se așteaptă ca Ententa să notifice guvernului grec blocarea tuturor porturilor grecești. În Atena crește mereu indignarea contra puterilor Ententei, fiindcă reține vapoarele cu grâne la Malta, și împiedică comunicațiile telegrafice cu Anglia, Franța și America. Ziarele grecești nu înțeleg această procedură a Ententei, după ce Grecia a împlinit toate cererile Ententei în ce privește folosirea militară a teritoriului grecesc.

Presa guvernamentală greacă face răspunzător pe Venizelos de procedură Ententei, care violează mereu neutralitatea Greciei. El poartă vina că generalul francez Sarrail s'a instalat ca domnitor peste Salonic. De toate aceste rele ar fi fost cruțată Grecia, dacă Venizelos n'ar fi chemat pe francezi și englezi la Salonic.

Un contingent de trupe franceze a debarcat în insula Corfu și l'a provocat pe proiect să nu opună rezistență contra ocupațiunei acestei insule. Apoi a arborat drapelul francez și au sequestrat cazarma, stația telegrafică și castelul Achileion al împăratului Germaniei.

— Grecii părăsesc cu miile Salonicul, care perde tot merit din caracterul său grecesc. Nu se confirmă știrea că Ententa a debarcat trupe în portul grecesc Cavalla.

În întreg Balcanul domnește o iarnă

extrem de geroasă. Noaptea, temperatura se coboară la 24 grade.

De pe frontul rusesc se anunță o reînțepere a bătăliei crâncene la granița Bucovinei. Seasă noi asalturi au întreprins pe ziua de ieri trupele rusești contra pozițiilor noastre dela frontiera Bucovinei. Și toate au fost în zadar. După mărturișirile prizonierilor ruși, aduși în Cernăuți — rușii au avut în această ofensivă pierderi colosale. Mica pauză în ofensiva rusească din zilele trecute este datorită faptului că toate drumurile ce duc la Hotin, erau pline cu transporturi de răniți.

Granița româno-rusă a fost pentru a doua oară închisă de ruși, cari se tem de spionaj.

Comunicatul lui noier dela 12 Ianuarie, anunță următoarele de pe frontul rusesc:

Câmpul de luptă de la granița basarabeană a fost și ieri teatrul unor lupte înverșunate. Îndată după prânz dușmanul a început să acopere pozițiile noastre cu focul de artilerie. Trei ore mai târziu a început primul atac de infanterie. De cinci ori consecutiv și la 10 seara pentru a seasa oară au încercat rușii să pătrundă în pozițiile noastre cu coloanele lor în rânduri compacte. Dar totdeauna în zadar. Sprijiniți de admirabila artilerie — vitejii noștri apărători au respins toate atacurile. Retragerea dușmanului a degenerat într-o fugă desordonată. Pierderile lui sânt mari. În fața unui sector de batalion zăceau 800 ruși morți. Regimentul de infanterie 93 din Moravia de Nord și regimentul 30 și 367 de hucvezi s'au distins în mod special în aceste lupte. Alfel mici încercări în unele locuri din nord-est.

Höfer, mareșal. foto.

Comunicatul german anunță următoarele: La Tenend (la sud-vest de Iluxt) s'a prăbușit un atac rusec în fața pozițiilor noastre. La nord de Korcia în via, au respins avangarde rusești îndărăt în pozițiile lor principale.

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

— Grele lupte în Champagne. — O mare explozie la Lille. — 70 morți, 40 grav răniți. — Din parlamentul francez. — Criza politică din Anglia provocată de serviciul militar obligator. —

Comunicatul german dela 12 Ianuarie anunță următoarele de pe frontul francez:

La nord-est de Lemesnil, în Champagne, francezii au atacat pozițiile noastre pe o întindere de vre-o mie de metri. Atacul lor s'a prăbușit. Dușmanul sub focul nostru cu efect, a căutat în grabă să ajungă îndărăt în tranșeele lui. O repetare a atacului a fost împiedecată de focul nostru de artilerie.

La sud de fortificațiile din Lille, a fost aruncat în aer ieri dimineață depozitul de munițiuni al unui parc de pioneri. Străzile învecinate au suferit mult de pe urma acestei explozii. Lucrările de salvare au scos până acum de sub dărâmături 70 morți și 40 locuitori grev răniți.

Populația orașului crede că nenorocirea se datorește unui atentat englez.

Steagurile Crucii roșii care au fost îndepărtate de francezi pentru că-va timp au

proprietărea gării Solons, au fost din nou arborate, după o nouă bombardare a magaziiilor gării.

Șeful Statului major.

— Redeschizându-se parlamentul francez, a fost ales de președinte a Senatului, Dubost cu 175 voturi, și de președinte al Camerei Dechanel cu 322 voturi.

— Un ziar olandez anunță că în luna trecută s'au întors 15.000 refugiați în Belgia.

— În Camera engleză, la desbaterea introducerii serviciului militar obligator, deputatul Anderson din partidul muncii a cerut ca legea să fie respinsă, și cum muncitorii înțeleg mai bine ca oricine spiritul acestei legi, de aceea se ridică contra ei. Deputatul radical Lambert a susținut punctul de vedere al oratorului precedent, spunând că legea aceasta va preface Anglia într-o Prusie militaristă. Șeful naționaliștilor irianzi, Redmond a declarat că partidul lui renunță la opoziția contra legii.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Atacuri sterile italiene pe mai multe părți ale frontului. — Italiei anunță o nouă ofensivă.* —

Raportul lui Höfer dela 12 Ianuarie anunță următoarele de pe frontul italian:

Situația e neschimbată. În regiunile Riva, Flits, și Tolmino, precum și la capul de pod Görz, acțiunea de artilerie dușmană a fost în unele locuri iarăși mai vie.

La sud de capul de pod Tolmino a fost respinsă o încercare de atac italian. Aproape de Görz, avioanele noastre au bombardat depozitele militare italiene.

Höfer, mareșal locot.

Și comandantul flotei austro-ungare dă un comunicat:

La 11 Ianuarie după amiază, o escadron de avioane au aruncat bombe cu un efect nimicitor asupra orașului italian Rimini, asupra fabricii de munițiuni de pucioasă, asupra gării și bateriilor de apărare. Cu tot focul violent al acestor baterii, toate avioanele s'au întors neatinse.

— »Secolo« anunță începutul unei noi ofensive italiene. Aceasta explică reluarea acțiunii de artilerie a italienilor în mod mai intens.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— *Ziua de 9 Ianuarie — o sărbătoare națională pentru turci. — Perderile francezilor la Gallipoli. — Prada dela Seddil Bahr.* —

În Senatul turcesc, s'a acceptat propunerea ca ziua de 9 Ianuarie — când au fost alungați dușmanii din Gallipoli — să fie declarată ca sărbătoare națională, să se facă o medalie comemorativă care să fie împărțită tuturor militarilor cari au luat parte în acest război, precum și copiilor celor căzuți. Apoi să se ridice un monument în onoarea celor căzuți la Dardanele — și toate vapoarele turcești cari vor trece în fața lui să facă onorurile cuvenite.

— În Camera franceză, guvernul a comunicat că armata franceză a pierdut la Gallipoli a cincea parte din corpul debarcat acolo.

— Comunicatul turec cel mai nou anunță că un vapor dușman a bombardat în noaptea de 9 spre 10 Ianuarie din spre Imbros — coastele dela Seddilbahr, Tekeburnu și Hissarlik. La 10 Ianuarie câteva distrugătoare și crucișătoare au bombardat Seddilbahr — dar au fost silite să se retragă de focul bateriilor turcești.

— Ziarele engleze recunosc fără rezerve că retragerea trupelor engleze din Gallipoli e o adevărată înfrângere.

»Daily Mail« își intitulează articolul: »Eroic, glorios, dar zadarnic.«

»Daily Express« scrie: Cel mai glorios eșec din istoria lumii.

Un alt ziar scrie: »Istoria unui mare nașoc«.

— La Sedil Bahr, turcii au capturat o pradă uriașă: muniții de saci cu făină, cartofi, depozite de cisme, ghete și uniforme noi. Ambulanțe sanitare, automobile, asvârlitoare de bombe, mii de cai și măgari.

Știrile zilei

Dorim cititorilor noștri ca anul

1916

să le fie spre împlinirea tuturor năzuințelor. Sărbători plăcute. La mulți ani.

REVELIONUL

— Pentru acei care-l pot petrece în anul războiului. —

Lumini... ciocniri de cupe...

Și râsete! Acum,

Beția strălucirii,

Al vinului parfum,

Viorile ce cântă

O stranie baladă

Și florile suave,

Ca fulgii de zăpadă,

Înbată orice suflet,

De farmec și fiori.

E clipa de uitare,

Când ochii scipitori

Lucesc și răs în lacrimi;

Când cupele sunt pline

Și fețele sunt calde;

Când degetele fine

Stropite de smaralde,

Subțiri, s'armonizează

Prelung, cu părul blond,

Când, neștiut în umbră,

Un suflet vagabond

Se tânuie 'n orchestră

Și splendidă, subită,

Se 'nalță veselia

Acestui rar minut,

În care încă unul —

Un an! — a mai trecut...

ORESTE.

Știri personale

D. deputat dr. Teodor Mihali a luat eri parte la ședința Camerei.

D. Vasile Goldiș a fost pentru câteva zile în Capitală.

D. A. Cotruș, cunoscutul poet, a părăsit redacția »Gazetei Transilvaniei« din Brașov, și a trecut azi prin Budapesta, plecând la Praga, ca să se înroleze sub drapel.

Ministrul român, Victor Antonescu

a plecat în concediu în străinătate, și s'a oprit pentru câteva zile la Viena.

Ambasadorul României la Paris,

d. Alexandru Lahovari cu doamna au trecut eri prin Budapesta, plecând mai departe în străinătate. La gară, au fost întâmpinați de d. secretar al Consulațului român, d. A. Paul

Concedierea profesorilor și învățătorilor din serviciul militar.

Ministrul de învățămînt a publicat acum

de curând o ordinațiune, prin care învățătorii și profesorii cari au fost chemați în serviciul militar activ și auxiliar sânt concediați din armată. În cazul când comandantii de trupe n'au executat încă dispozițiile acestei ordinațiuni — învățătorii și profesorii au dreptul să se prezinte la autoritățile superioare, și să ceară să fie concediați.

Un nou deputat opozițional ungar.

Din Székesfehérvár se anunță că 'n cercul Váler, a fost ales cu unanimitate deputat, proprietarul de pământ, dr. Árpád Matta, cu programul partidului independent.

Francisc Lehár

vestitul componist de operete, ca »Văduvioara veselă«, »Curse grațare« (Rastelbinder etc. etc.), a fost scutit de serviciul militar, de ministrul de război, pe tot cursul războiului.

Ciocnire de trenuri în Austria.

Din Wiener-Neustadt se anunță că Marti seară s'a ciocnit trenul personal care a pornit de acolo în stația Fischau, cu o locomotivă de pe aceeași linie. Ciocnirea a fost atât de puternică, încât ambele locomotive și patru vagoane ale trenului de persoane au fost distruse, 31 călători au fost ușor răniți, iar unul, căpitanul Eyer a fost grav rănit.

Românii din America luptă pentru răsturnarea lui Wilson

Ziarul românesc »Unirea« din Youngstown (Ohio), publică un interesant manifest din care extragem următoarele:

Pentru ce ai venit la America? Pentru aceea să ai lucru și să capeti plată bună! Ai avut totdeauna lucru și plată bună? Dacă locești mai de multă vreme aici și ă-ta vei putea răspunde la această întrebare. Dacă ești aici de timp scurt, întrebă pe prietunii d-tale cari trăiesc aci de mai mult timp și îți vor spune. Și ce e răspunsul? Că, în America nu este totdeauna lucru și ce ște nu e plătit bine. Vei auzi multe vorbindu-se pentru ce sunt timpuri bune și timpuri rele în America. Dar este un adevăr, pe care trebuie să îl știe fiecare cetățean român-american. Când în America merge rău, nu sunt bani, nu este lucru, plățile sânt slabe și să știi că, în Washington domnește un preșident democrat.

Deviza partidului republican totdeauna a fost și este starea bună a țării și dezvoltarea industriei. Fabricile mari de fier și oțel din Youngstown Ohio sub domnia republicană s'au dezvoltat totdeauna. Românii au venit cu zecile de mii la America și au găsit lucru și plăți bune pând partidul republican a fost la putere. Cînd a ajuns partidul democrat la putere, au trebuit cu toții să se reîntoarcă în patria veche.

Sub domnia democrată lucrările stau și dezvoltarea industriei stagnează. În America e bine când sunt republicani la domnie și e rău când sunt democrați. Aceasta e istoria acestei țări.

Pe anul viitor America iară va alege preșident. Noi dorim să fie republican, ca fabricile de fier să lucreze și după războiul european când va fi pace și nu vor fi comande numai pentru lipsele războiului din Europa. Experiența arată că asta numai așa se poate dacă va fi preșident republican. Și singura cale pentru a ne putea asigura este dacă ne pregătim de acum.

Pentru aceasta fiecare român să meargă în 2 Noiembrie și să voteze cu partidul republican. Dacă partidul republican învinge în anul acesta, va fi ușor a-l delatura pe Wilson anul viitor.

Din Parlamentul ungar

Sedința dela 12 Iannarie

— Ziar interpelărilor. — Denunțările anonime. — Deputatul Polonyi — nu-i place o declarație a șefului statului major austro-ungar. — Administrația în regiunile ocupate. —

Ministrul de honvezi, baronul Hazai a răspuns la interpelarea deputatului Benedek cu privire la denunțurile anonime ce sosesc la autoritățile militare. Ministrul declară că denunțările de buna credință sau de rea credință, cari vor să expună la neplăceri pe concetățenii lor — sînt demni de dispreț. La început s'a luat în considerare denunțurile anonime, dar apoi autoritățile s'au incredințat că e vorba de vexațiuni, pornite de oameni fără conștiință, cari de la adăpost sigur nu s'au dat în lături ca 'n chip condamnabil să denunțe pe concetățenii lor. Moralitatea acestor denunțări trebuie infierată în modul cel mai aspru. De aceea ministrul a ordonat ca să nu se mai ia în considerare denunțurile anonime.

Deputatul Benedek — pune pentru aceste lamuriri date de ministrul de honvezi.

Deputatul opozițional Juliu Săgy interpelează pe ministrul cultelor asupra numirii publicistului Juliu Szekfi ca docent privat la Universitate, când acesta s'a făcut cunoscut printr-o carte în care a jignit adânc pietatea tradițională a istoriei naționale, vorbind de reu de eroul național maghiar Francisc Rakoczi II. Cere ca ministrul cultelor să nu confirme această numire.

Ministrul cultelor, Bela Jankovich declară că nu-i s'a prezentat încă actele în această chestiune și că nu există un precedent, ca ministrul cultelor să nu confirme numirea făcută de facultate a unui docent. De altfel ministrul trebuie să ia mai mult în considerare holărirea unui întreg corp profesional, decât un glas opoziționist.

Deputatul deza Polonyi interpelează în chestia unei declarații a șefului statului major, Conrad de Hoetzendorf, apărută într-o revistă militară din Viena, care declarație e jignitoare pentru sentimentele națiunii ungare și periclitează existența statului național ungar. Interpelatorul citește câteva fragmente din broșura »Unser Conrad«, care cuprinde atacuri contra ideii de stat ungar. În conducerea armatei noastre, ungurii sînt reprezentați în număr foarte neînsemnat, maghiarii n'au avut nici-odată ură contra germanilor, ci contra spiritului austriac. Polonyi cere ca prim ministrul ungar să ia măsuri pentru a apăra armata națională ungară de pericol.

Prim ministrul contele Tisza se întrebă dacă această interpelare este demnă oare de națiunea ungară, și de momentul istoric în care ne aflăm. Oratorul osăndește pe acei cari din ușurință vor să provoace discordii. Șeful statului major a vorbit de instigații naționaliste, iar nu naționale — din aceasta declarație nu se poate trage încheieri că ar cuprinde tendințe contra statului ungar. Conrad se ține departe de ori-ce politică.

Polonyi nu ia la cunoștință declarațiile prim ministrului.

Deputatul Szimrecsany interpelează în chestia administrației ținuturilor sârbești, și aduce date, după cari cehii și croații sînt favorizați, în posturile de acolo.

Prim ministrul Tisza crede că e un lucru nechipzuit ca 'n timpul războiului să se vie cu asemenea chestiuni. Pot asigura pe întreg că se iau toate măsurile necesare ca între ungare în teritoriile ocupate în Serbia se vor lua pe deplin în considerare.

— Sedința dela 13 Ianuarie —

S'a luat în discuție proiectul de recepție a religiei islamice în legislația ungară.

Contra legii a vorbit deputatul preot J. Molnar în numele partidului popular. Deputatul Bela Barabas a vorbit pentru lege, sărbătorind frația turco-maghiară.

Sedința s'a închis la ora 1.

Mă ne, Vineri, fiind sărbătoare gr. ori. (Tăer impr. Sf. Vasile), ziarul nostru nu va apare decât Sâmbătă la orele obicinuite.

Economie

Nu vindeți anișialele de tras

Nu e rar să vezi cum toate drumurile orașelelor din provincă sînt pline de boi și cai duși la târg de stăpânul necăjit că nu-i mai poate ținea fiind chemat sub arme, ori în lipsa acestuia de stăpână. Și astfel încetul cu încetul saatele încep a se goi de aceste indispensabile tovarășe ale plugarului la munca câmpului. Cel ce vinde animalele de tras, o face — spune dănsul cel puțin — ori fiindcă n'are cine mai lucra cu ele, fiind bărbații înrolați sau chemați sub arme, ori din speculă, crezând să și le vîndă acum scump, pentru ca să și cumpere colo la primăvară, după ce se va face pacea mai estin. Această socoată nu e însă nici decât bună. Inti pentru că nimeni nu știe cu siguranță când va fi pacea și a doua oară, nu se va umolea lumea de aceste animale imediat după încheierea păcii. Va trebui să mai treacă încă vreme până ce se vor aduce de pe unde sînt caii întrebuințați în armată, ori se vor înmulți iarăș vitele cornute așa cum au fost înainte de războiu. Nu e potrivită nici socoteala că imediat după pace aceste animale vor fi foarte estine. Iar sămănăturile nu pot aștepta până se vor cîntina animalele de tras. Să nu ni prăpădim deci aceste animale, ci să le ținem, căci vom avea un îndoit folos.

Să cerem încă de pe acum muncitori dintre prizonierii de războiu

Cei mai mulți dintre economii mai cu stare, cari au nevoie de muncitori dintre prizonierii de războiu, cred că e de ajuns să ceară numai câțiva dintre acești prizonieri și îi va și primi îndată. Lucrul însă nu stă tocmai așa. Prizonierii de războiu se trimit la munca câmpului numai după ce au fost ținuti mai multă vreme la carantină spre a se vedea, dacă sînt pe deplin sănătoși ori nu? Observarea acestora însă reclamează mai mult timp. Afară de aceea prizonierii sînt ceruți din toate părțile ca muncitori. Deci cine are nevoie de prizonieri trebuie să se anunțe la timp, căci altcum nu-i va căpăta. Se pot face încă de pe acum atât din partea comunelor, cât și a particularilor, pași necesari pentru a căpăta prizonieri pe seama lucrărilor de primăvară. După cum se știe particularii au să depună garanție de 30 de coroane de fiecare prizonier, iar comunele 20 de coroane. Acești bani se vor reține numai dacă proprietarul ar trata neuman pe prizonieri sau le-ar înleza fuga. Rugările pentru a căpăta prizonieri ca muncitori, precum și banii pentru garanție să se înainteze comandamentului de corp al respectivului raion, în care se află potentul.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu.
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele — »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Cucu! Cucu! Cucu!

Citiți dacă voți să petreceți:

Calendarul Cucului

pe anul 1916.

Unicul calendar umoristic care apare în ediție românească. Cuprinde un șir întreg de glume originale, scrise de cei mai buni umoriști ai noștri, în frunte cu d. Haralamb Călămăr. Se mai publică în calendar

Douăzeci de chipuri originale

umoristice în legătură cu războiul. Aceste caricaturi foarte reușite provoacă răsul fiecărui cetitor. »Calendarul Cucului« e unicul în felul lui și se poate ceta cu plăcere de ori și cine.

PREȚUL: 30 fileri un exemplar, plus 5 fileri porto. — Vanzătorilor rabatul cuvenit.

Calendarul Foaie Ilustrate

pe anul 1916.

se extinde pe 7 coale de tipar și cuprinde un interesant material istoric și scrisori de pe câmpul de războiu, precum și chipuri multe și frumoase, cari n'au apărut în celelalte două calendare edate de tipografia noastră.

PREȚUL: 30 fileri un exemplar, plus 5 fileri porto. — Vanzătorilor rabatul cuvenit.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36 se poate comanda broșura:

Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați.

Prețul cu portopostal împreună numai 20 file.

Cuprinsul:

1. Cine este îndreptătit să primească ajutor?
2. Cine n'are drept la ajutor?
3. Cei îndreptățiți la ajutor.
3. Ajutorul zilnic pentru întreținere și chirie.
4. De cum pînă cînd urmează să se plătească ajutorul?
5. Cât face ajutorul la zi pentru fiecare membru de familie?
6. Unde și cum trebuie să se ceară ajutorul?
7. Remedii de drept. — Plătirea ajutorului.
8. Plătirea taxelor când cei îndreptățiți la ajutor se mută în alt sat sau oraș.

Dela Administrația ziarului

»Foaia Poporului Român«

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

se pot cumpăra următoarele cărți.

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvîntarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.